

PROPRIETAR—DIRECTOR

AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TARNAVA MICĂ

INSERATE

conform regulamen. de aplicare a tarifului comercial, categoria V.

Unitatea

REDACTOR

DUMITRU NEDA

Foaie înscrisă în Registrul de publicații al Trib. Târnava-Mică sub Nr. 2—1938.

ABONAMENTE

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

O carte

(ch). De sub teascurile Tipografiei Seminarului nostru a apărut mult așteptatul *Euhologhion sau Molitvenic*.

Dacă s'a lăsat mult așteptat, în schimb a venit acum încărcat de cuvântul de rugăciune destinat să întovărășească pe preot, oricând își îndreaptă pașii spre sufletele încredințate grijii lui păstorești.

Luată în felul acesta, apariția *Molitvenicului* este pentru viața Bisericii ca o ploaie binefăcătoare de har, căci prin slova lui ea va revărsa peste mii și mii de suflete balzamil mângâierii, tăria virtuții de sus, iertarea păcatelor și vindecarea boalelor. În ea aflăm rugăciunea și semnul de lipsă oricărei nevoi care ar putea atinge pe om, oricine ar fi el, păgân ori creștin, de orice neam, de orice rang social, în orice vreme și împrejurare, începând cu alintarea leagănelui până la alintarea duiosă a cântării de prohod.

Afară de acest motiv adânc al menirii sale, *Molitvenicul* acesta este în deosebi binevenit, căci e un adevărat dar prin felul cum prezintă. Cele treisute șaiszeci de pagini mari de hârtie specială își revărsa în două culori rugăciunea printr'un tipar clar, distinct, pe două coloane. Litera străbună fixează această haină aleasă și o împletește în versul melodios al graiului, străbun și el, cu miros de tămâie și cu aromă de cazanie.

Hârtie, tipar, format, graiu și rugăciune, toate acestea îmbinate cu gust și simț în acest *Euhologhion*, îți dau o adevărată satisfacție când le vezi, o mângâietoare plăcere când le citești. Dar cum, după firea noastră nu ajunge atât, după ce ai citit, o vie recunoștință cu un murmur de rugăciune și se prelinge din inimă pentru cel ce a obosit, adunând materialul, chibzuindu-l și împrumutându-i iscusitul graiu, pentru cei ce l-au încheșat și pentru cei ce și l-au dat.

Și totuși... pentru ca recunoștința să-ți fie adevărată și rugăciunea ce ai citit împletită, după ce treci peste această carte simți că mai lipsește ceva. Instinctiv aștepți ca preotul să se prezintă în fața nevoilor omenești și să au leacul aci, să strângă în mâna sa cartea aceasta ca într'o legătură scumpă și dragă. Aștepți ca ochii lui, când vor citi în ea, să fie luminoși și curați cum este tiparul ei între celelalte scrisuri, aștepți ca așa cum sufletul și grija bisericii sunt intrupate în această carte, așa el s'o însuflească cu dragostea lui preoțească, rostind rugăciunea cu călăuză respect, credință și simțire, încât graiul lui și puterea lui să fie vehicol pentru darul rugăciunii și mijlocește.

În felul acesta cartea își are sensul, potențorii ei recunoștința, preotul răsplata și sufletele pacea.

Priviri în viitor

— Organizarea rezistenței românești în fața pericolului slav —

(=). Povara zilelor e grea. Evenimentele stau să ne cutropească sub valurile lor de grandoare însângerată. Intreaga energie a neamului este prinsă în marea înclăștare, care trebuie să ne deschidă alt destin. Orice altă preocupare, orice alt gând pare, dacă nu un păcat, cel puțin o pierdere de vreme.

Totuși, este ceva ce trebuie să ne preocupăm de pe acum cu aceiași putere ca biruința însăși. Este tocmai noul destin pe care-l așteptăm dela ea; este viitorul pe care ni-l cucerim prin această jertfă imensă. — Nu-i destul să ne refacem hotarele. Va trebui să le și păstrăm. Și va trebui, înlăuntrul lor, să ne păzim ființa nealterată, să asigurăm drum de afirmare liniștită pe seama însușirilor ce constituie specificul nostru etnic.

Pentru aceasta nu-i destul să biruim. Ci trebuie să prevedem. Să scrutăm zarea și să deslușim, în ceața ei, ceea ce ne așteaptă dincolo de limanul războiului, în zilele păcii care va veni. Să știm precis de pe acum ce vrem și să prevenim piedecile ce ni se vor ivi în cale. Altfel tot sacrificiul și eroismul de acum ar rămâne neroditor și s'ar dovedi inutil.

Deocamdată însă armata înaintază mai rapid decât gândirea noastră politică. Presa e dominată de gloria și de necazul zilei. Incercările de descifrare a viitorului lipsesc aproape cu totul. — De aceea am citit cu viu interes cele două articole ale d. Pamfil Șeicaru: „Se conturează în zări panslavisml” și „Panslavisml și ortodoxia rusească”, publicate în „Curentul” (21 și 22 August c.). Ele atacă tocmai această problemă a viitorului. Mai precis, unul din aspectele ei de importanță vitală pentru noi: Rusia de mâine.

Nu-i greu de înțeles că meditația și cercetarea serioasă a chestiunii este elementară datorie românească. A trece peste ea la ordinea zilei ar fi tot atât de greșit, pe cât de grea ni se pare combaterea considerațiilor luminoase ale d-lui Șeicaru și a concluziilor firești la cari ajunge. — Le rezumăm în câteva cuvinte:

„Prăbușirea regimului comunist va promova în conștiința noastră politică o oarecare siguranță, pericolul dela Est socotindu-se ca și dispărut. Or, împotriva acestei primejdioase iluzii va trebui să ne apărăm, fiind ea, ca orice iluzie, moleșitoare a energiilor noastre, înlesnind creiarea unui climat politic nefast: ușurătatea”. — Chiar dacă Uniunea Sovietelor se va dismembra în zeci de state și stătuțe, pericolul slav n-a trecut. Ci, după marea răvășire sufletească a bolșevismului, sentimentul național se va trezi în masele

slave cu forță elenă. Intelectuali fanatici vor cutriera neșterșitele întinderi ale vechii împărății rusești și propaganda lor nu va întârzia să producă „o mare mobilizare a misticismului slav în jurul unui singur mit: Sfânta Rusie”.

De aci o întâie concluzie pentru noi: „Suntem așezați ca un bastion înaintat al latinității în fața oceanului slav: să examinăm lucid pericolele viitoare, să-i definim formele în care poate să se manifeste și să ne organizăm liniile de rezistență spirituală, politică, militară”.

Cercetând, în continuare, aceste „forme de manifestare” ale pericolului slav ce se desenează la orizont, nu-i este greu dlui Șeicaru să invedereze amenințarea pe care o reprezintă comunitatea noastră religioasă cu ortodoxia rusească. — Precum se știe, satanismul bolșevic, cu toată furia lui, n-a reușit să distrugă biserica ortodoxă. „...Imbogățită cu o serie de martiri ai credinței, cadrele clerului purificate, fiecare preot ce și-a îndeplinit misiunea cu riscurile morții are astăzi o înaltă concepție misionară, iar misticismul rusesc va fi căpătat o exaltare cu atât mai intensă cu cât au fost mai cumplite persecuțiile. Prăbușirea regimului bolșevic va însemna o renaștere a Bisericii ortodoxe rusești, o forță morală pe care nimeni nu are dreptul s'o nesocotească”. — Ca creștini, ne bucurăm de această ieșire din catacombe a Bisericii rusești. Ca români însă nu trebuie să uităm ce însemnează ea pentru noi.

În trecut, Biserica rusească a fost o mare forță a panslavismlui. „Centrul ortodoxiei a fost până la 1914 la Moscova. Teologii noștri se duceau să studieze, să aprofundeze învățătura creștină ortodoxă la Kiev, și cei cari se întorceau de acolo erau în mare cinste și ajungeau mari ierarhi ai Bisericii noastre ortodoxe. Exercita un mare prestigiu ortodoxia rusă, iar Moscova era centrul panslavismlui”.

În viitor, nu va fi altfel. Persecuția a sporit prestigiul Bisericii și a aprins din nou nevoia misionară a spiritualității rusești. Noul naționalism-panslav își are de pe acum propagandiștii: preoțimea rusească. „Este adevărat — continuă autorul — că în Polonia, în Slovacia, în Croația, adecă în regiunile slave dar catolice, teoriile panslave n'au aflat ecou [fiindcă erau catolice; și din acelaș motiv nu vor afla nici în viitor. — N. R.], dar nu mai puțin tot restul lumii slave în Balcani este ortodox. Politicul se va deghiza sub smerita haină a călugărului și aceleași tendințe de unitate și de expansiune le vom simți prezente la hotarele noastre...” „Panslavismlul

și va reîncepe acțiunea, năzuind spre aceleași obiective, poate chiar cu aceleași mironoseli cu care odinioară circulau iconarii ruși, agenți deghizați ai regimului țarist". (E semnificativă de pe acum constatarea d-lui I. G. Savin, despre atitudinea ortodoxilor în actuala cruciadă antibolșevică, pe care o publicăm în corpul foii!).

De aici concluzia firească: să înțelegem pericolul — pe care, în urma situației noastre geografice în calea expansiunii rusești, vom avea să-l înfruntăm totdeauna atâta timp cât vom vrea să existăm ca națiune românească — și să ne organizăm din timp rezistența.

În paranteză și cu titlu de curiozitate pomenim că există și o altă viziune a viitorului. Una care Rusia întreagă o socoate, pur și simplu, „spațiu vital și spiritual românesc“. Aceasta ar fi, din capul locului, destinul nostru, misiunea noastră. „Ca păstorii și ca boierii de demult trebuie să pornim — nu numai în scurte călătorii, ci și cu gând de statornicie — preoți și mireni în spațiile rusești, în mijlocul unui popor din nou descristinat, pentru a-i aduce lumina lui Hristos și pentru a o sădi adânc în inima lui. ... Ca odinioară Constantin Brâncoveanu, avem misiunea să punem stăpânire spirituală pe toată Rusia. (N-o fi oare cam mult? N. culeg.), tipărindu-i cărți de slujbă și de rugăciuni, trimițându-i misionari bine pregătiți... Să ne-o facem din nou fiică spirituală...“ Ca vis poate fi frumos acesta, al Păr. D. Stăniloae, din „Telegraful Român“. Dar ne aduce aminte de o anumită fabulă. Și nici într'un caz, el nu schimbă realitatea aspră și îngrijorătoare, pe care ne-o pune în față d-l Șeicaru. — Să urmărim dar firul de gândire a acesteia. Oricât de gravă amenințarea panslavă, d-sa crede că o putem înfrunța cu succes.

„Nu suntem izolați, nu suntem numai noi un obstacol panslavismului; vom afla solidaritățile politice și spirituale necesare. Dar simpla numărătoare a lumii slave ortodoxe (două sute milioane) ne va indica proporțiile viitoare ale forței panslave; de aci necesitatea unei organizări statale, de aci impera-

tivul unei organizări a conștiinței politice, de aci urgența unei definiții latine a spiritualității românești (sublinierea noastră), categoric opusă spiritualității slave“.

D. Șeicaru nu precizează, dar se înțelege de sine care-i drumul necesar și sigur al acestei „definiții latine a spiritualității românești...“ L-a înțeles de mult și bine Păr. Ieremia Cegan dela Chișinău, care milita cu atâta ardoare pentru unirea cu Roma. Acolo la graniță, simțea primejdia mai viu decât cei mai de departe. Cari, firește, nu l-au înțeles, ci s'au simțit obligați să-l persecute. Pentruca bolșevicii, la rândul lor, să-l treacă pe venerabilul bătrân în rândul glorioșilor martiri ai credinții.

Să sperăm că acolo, în lumea dreptilor, glasul lui va avea mai mare răsunet decât a avut pe pământ, și sângele lui de mucenic va face să rodească în sânul neamului nostru marele vis al „definiții latine a spiritualității noastre“ prin unirea religioasă poruncită de Mântuitorul.

„Unde sunt cruciații ortodoxiei?“ —

Citim în „Viitorul“ bisericesc (14 Iulie c.), sub acest titlu, următoarele rânduri semnate de d. I. G. Savin:

„În cruciada care s'a deschis contra anticriștilor din Rusia bolșevică s'au înrolat mai toate popoarele cu adevărat creștine ale Europei. Frontului germano-român s'au afiliat, alături de eroica și mica Finlandă, care și datorește înflorirea creștinismului său, forțe italiene și slovace, croate și ungare, daneze și suedeze, franceze și spaniole. Cele mai multe din ele, țări catolice și protestante. E ciudat însă, că deși în joc e o țară ortodoxă ca Rusia, în afară de România, nici o altă țară ortodoxă nu și-a trimis luptătorii săi în cruciadă. Bulgaria și Grecia se țin la oparte. Grecia invocă poate situația ei de țară sub ocupație, deși acest fapt nu constituie o piedică pentru Franța, aflată în aceeași situație. Mai ciudată este însă situația Bulgariei, care din afiliată puterilor axei, nu numai nu a găsit de cuviință să se alăture luptei contra

anticriștilor moscoviți, dar e cuprinsă de o acută febră de simpatie ruso-comunistă, foarte suspectă. Cât despre glasul de îndemn și binecuvântare a Patriarhilor orientului, începând cu cel dela Constantinopol și sfârșind cu cel dela Ierusalim, cine să-l mai aștepte! Și totuși el era atât de firesc și atât de necesar în această luptă, în care se decide de soarta creștinismului și ortodoxiei“.

Educația tinereții

de Prof. Emil M. Poenaru

Valoarea adevărată a omului constă mai mult în calitățile morale, decât în mulțimea de cunoștințe. De aceea, educația are menirea de-a cultiva în primul rând sentimentele omului și reușita ei depinde de gradul de sensibilitate și puterea de muncă a educatorului. Acestea sunt cele mai nobile virtuți și ele trăesc mai viguroase și cu mai multă putere de viață în sufletul iubirei materne și a preotului sfințit în dragostea nemărginită a lui Isus.

Familia și biserica ar fi deci instituțiile cele mai chemate să facă educația tinereții, fără a exclude însă celelalte instituții. Copilul se naște și trăește în familie. În școală, la premilitarie și în armată, petrece abia o parte din viață. În sânul familiei, în continuă comunitate de gândire și de simțire cu părinții, copiii își pot încălzi mereu sufletul din lumina ideilor mari, patriotice și religioase, pe cari le trăesc aceștia. Convețuirea cu părinții aduce ocaziile numeroase de a le prelucra și îmbunătăți sentimentele, prin trezirea de emoții puternice, din a căror simțire adâncă, se nasc hotărârile prompte spre fapte bune, cari devin cu timpul deprinderi statornice.

În zadar tot sfătuim pe copil să fie bun, dacă nu-i oferim scene și tablouri impresionante, să simtă cu emoție disprețul societății pentru cel mincinos, leneș, necredincios, hulitor de țară și credință; în contrast cu admirația ei față de copiii sinceri, ascultători, cu frica lui Dumnezeu și iubire de patrie.

FOIȚA „UNIRII“

Cântecul Fratelui Soare

de Sf. Francisc de Assisi

Doamne, bune, Prea Inalte,
Ție-ți dăm fără nctare
Laudă, mărire, cinste,
orice binecuvântare.
Ție singur, Prea Inalte,
se cuvin aceste toate
Și cu vrednicie nimeni
să te laude nu poate.
Lăudat să fii, Stăpâne,
cu făpturile'mpreună
Ce puterea ta la vieață
cu iubire le adună.
Mai ales să te mărească
înfocatul frate soare:
El ne-aduce nouă'n lume
zilele strălucitoare.
E frumos, e luminos și
în sclipirea-i minunată
Preatnalta-ți stăpânire
Tuturora o arată.
Să te laude, Stăpâne,
sora lună argintie,
Stelele aprinse, mândre
într'a nopțile feerte.

Să te laude, Stăpâne,
vântul, nourii din zare,
Vremea bună'n care mila-ți
dă făpturilor mâncare.
Să te laude, Stăpâne,
sora apă cristalină
Ce curată, nelipsită,
setea'n vieață ne-o alină.
Să te laude, Stăpâne,
fratele puternic: focul.
El e vesel și'ncălzește,
luminează în tot locul.
Să te laude, pământul,
mama noastră roditoare,
El dă pâine, fructe, iarbă,
mii de flori mirositoare.
Să te laude, Stăpâne,
cei ce iartă din iubire
Către tine, și îndură
suferințe, prigonire,
Răbdători și pașnici pururi.
Fericii sunt pe vecie,
Tu coroana le vei da-o
în cereasca bucurie.
Să te laude, Stăpâne,
sora moarte cea trupească;
De ea nu-i în stare'n lume
nici-un om să se ferească.
Vai de cei ce moartea, Doamne,
îi găsește în păcate.
Fericii cei cari în vleață

țin la sfânta ta dreptate:
Moartea când va fi să vie,
le va fi spre bucurie.
Lăudat, slăvit să fie,
Domnul de a sa ființă
Cu iubire, mulțumire
și cu mare umilință.

Trad. Ion M. Gârleanu

Eveniment muzical la Blaj

În lupta pe viață și pe moarte ce se dă acum între cele mai mari popoare ale lumii și în teama cu care popoarele mici priveau cu îngrijorare la soarta nesigură ce le așteaptă în orânduirea de mâne a „lumei noi“, omul de azi, mai mult decât oricând, poate să-și cea seama de valoarea și importanța deosebită ce-o reprezintă pentru el unele lucruri cari altădată multora le erau indiferente sau fără însemnătate.

Sgomotul asurzitor al tunului și al altor mașini de războiu, deși în realitate nu ajunge până la noi, ecourile lui sinistre ne văjăie în urechi mereu, mereu, pătrund toată ființa noastră, răsbătând până departe în cel mai liniștit colț de pe pământ.

Unde își găsește omul adevăratul refugiu? Încotro să caute pentru a-și alina nervii iritați? În adăposturile de beton armat construite după tot confortul modern? Citiți ziarele și

Un scriitor anonim de pe front se întreabă, oare ce minune aduce biruința română asupra bolșevicilor, cari totdeauna sunt mai numeroși și mai înarmați decât Românii?

Da! Strălucita victorie de azi a armatei române, pare o minune, socotită după dezastrul din 1940, dar în raport cu trecutul, plin de răsunătoare biruințe de arme și de nesfârșite sacrificii, nu este decât o nouă și explicabilă înălțare istorică, eternizată de focul conștiinței fulgerătoare, din sufletul și sângele tinerilor de vieți cari se jertesc cu drag, sub stăutul furtunatic al celui mai înalt patriotism.

Școli pentru cultivarea minții, pentru construcția militară și arme multe au și comunități. Ei n'au însă hotărârea fermă și dorința arzătoare de a scăpa din robie glia de pe pământ cu tezaurul credinței și al căsuței strămoșești. Sufletul lor n'a simțit niciodată sentimentul înălțător spre încredere și biruință, născut din palpitarea bucuriilor din căminul copilăriei scumpe și-al clipelor divine ale serviciului religios. Ei au numai arma trupului, și a sufletului. De aceea, mâna lor tremură. Lupta e fără țintă și organismul lor deat se dărâmă sub greutatea păcatului, de-a omulge pe copil din brațele mamei și ale bisericii lui Cristos.

Și dacă totuși e minune isbânda mare armatei noastre, ce ridică în slava lumii noarea și patriotismul neamului, atunci să păstrăm secretul acestei minuni acolo unde este: în puterea dragostei de glie și în tăria credință a sufletului românesc. Ele au fost, în 1917, de ani, izvorul etnic al vitalității noastre. Ele ne-au dat demnitatea națională, încrederea în noi înșine și avântul eroic, în toate momentele crâncene ale istoriei.

Acesta-i drumul pedagogiei noastre. Pe el să-l cultivăm cu toată sfințenia. Tineretul este și cea mai mare parte din copilărie, este în cadrul familiei și al bisericii. Lor să le acorde Statul mijloacele necesare de educație și putea îndeplini, cu bine, misiunea înaltă de prim factor educator. Și aceasta e absolut necesar, pentru că viitorul există totdeauna în funcția omenirii și națiunile nu pot alege decât

una din aceste două soluții: să piară strivite de greutatea vremilor, care vin de multeori pe neașteptate, ori să străbată drumul înainte, cu epoci de înflorire națională, ridicate pe jertfa regimentelor de eroi.

E adevărat că multe familii nu dispun de mijloacele materiale și culturale, pentru educația copiilor. Aceasta însă e o greutate vremelnică. Ea va fi înlăturată de statul de mâine. Femea nu va mai fi silită să omoare timpul prin cancelarii și alte posturi, ci-și va irosi toată noblețea și calitățile alese acolo unde-i chemată de însăși natura și destinul ei: în familie.

Totuși nu putem spune că școala și armata n'au un rol important în educația tineretului. Nu ne putem nici gândi la desființarea instrucției în școală, „acea moară care macină vânt“, cum o numește și ar dori colegul Nicolae Cruțeru din Vaslui. Ritmul vieții de azi le cere însă, să nu mai fie niște isvoare de îndrumări și sfaturi reci, adresate exclusiv memoriei. Schimbarea e posibilă. Omul, capabil de eroism în acțiuni dăunătoare statului, poate realiza fapte mari și pe drumul de lumină, croit de înțelepciunea providențială a Generalului nostru.

Aluatul nobil din sufletul copilului se poate frământa ușor la fiecare obiect de studiu. Un profesor universitar și-a legat conferința „Despre caracter“ de duritatea granitului și a reușit admirabil. Se cere însă efort stăruitor, în spirit de dreptate și bunătate. Calitățile acestea ne ajută mai mult ca orice la fixarea temeinică, — în ființa plâpândă a copilului — a noțiunii de respect, sinceritate, demnitate, ordine, supunere, etc.

În al doilea rând, să dăm copiilor învățătura și educația cu demnitate și încredere. Acestea sunt virtuți educative, în gradul cel mai înalt. Să introducem tineretul în câmpul frumos al muncii, sub îndrumările și controlul nostru autoritar, dar binevoitor și respectuos. Așa îi vom ridica moralul și-i vom trezi sentimentul ambiției, de a fi vrednic de atenția noastră și încrederea în puterile lui.

Pedagogia a dovedit că de multeori co-

pilul este cum îl considerăm noi. Copiii răi se bucură mult de păreri bune despre ei. Tratându-i ca atare, îi stimulăm și-i ajutăm să iasă din singurătatea răului și să se apropie cu încredere de prietenia noastră, unde-i vom putea îndrepta complect și definitiv.

Nu reformele multe și grele vor stârpi răul numit „criză morală“, ci simțul răspunderii, la toți factorii educativi. Familia și școala să aibă responsabilitatea creșterii tineretului. Acesta însă să nu mai fie prins în alte organisme sociale, afară de premilitarie, armată și cele subordonate bisericii și școlii, societăți de lectură, mariane, sportive și turistice, cu programe întocmite în proporția timpului ce-l lasă liber orele de clasă.

Durere însă că simțul răspunderii este extrem de mic în foarte multe nucleu educative.

Să antrenăm tineretul în școala eroică a muncii ordonate, așa cum ne îndeamnă imperios ceasul de față și porunca sentimentului de responsabilitate în fața lui Dumnezeu și a Națiunii. Să-i cimentăm încrederea în destinul mare a neamului, născut a fi leagăn de eroi și să-l facem să creadă, ca marele General Ion Antonescu, că: „a fi român înseamnă a fi mai mult decât om“ și puterea de proporții vulcanice a sufletului românesc va învinge pretutindeni.

De-ale catehezei. Sunt catehet de 22 ani, ca preot la sate; am avut școală cu 1, cu 2 și cu 5 învățători; am fost și sunt împotriva catehismului unic cl. III-VII tipărit cu litere mai mari, mai mărunte și cu stele.

Părerea mea este, că materialul catehetic pentru cl. I-IV este foarte bine împărțit. Un absolvent de clasa IV — și la sate rămân mulți numai cu 4 clase — are cunoștințele religioase necesare unui creștin. Cred că nu este permis să nu dăm toată atenția bibliei, izvorul credinței noastre; și este la locul ei în cl. III. ca apoi în celelalte clase să se revină continuu asupra ei. Nu se necăjească catehetul dacă elevii la examen nu vor ști înșira toate „însușirile lui Dumnezeu“, deose-

și afla răspunsul! Deschideți gazetele și găsiți alături de comunicatele de războiu reportajile de pe front, dări de seamă spre slujbe religioase impunătoare, cu bisele pline de credincioși extaziați, implorând porirea păcii împărăției lui Dumnezeu pe pământ. Intoarceți foaia și veți găsi cronici religioase despre concerte și alte producțiuni artistice date de cei mai de seamă artiști, în ticsite de oameni dornici de emoții artistice, cu toată greutatea și scumpetea traiului. Asta pentru că în măsura în care flămânzește după pâine, lumea de azi flămânzește după adevărul dumnezeesc și după emoția artistică isvorâtă și ea din acest adevăr.

Betonul armat, oricât ar fi de gros și de dur, nu poate să-i dea omului liniștea de care are el lipsă. Adevăratul „adăpost“ al sufletului, între împrejurările date, este biserica și alături de ea sala de concert. Omul de azi, conștient sau inconștient, adevăratește că să precizez cece am spus la început că religia și arta, valori cari altădată mult le erau indiferente, azi rămân singurele surse de interes, de atenția și chiar de dragostea sa.

În lumina acestor adevăruri trebuiesc revizuite dese producțiuni artistice ce au avut loc în citadela noastră culturală în ultimul timp, inclusiv Concertul de înaltă ținută organizat de Societatea Națională de cruce roșie

filiala Blaj, în seara zilei de Joi 21 August a. c., dat cu concursul unora din cei mai distinși artiști ai Operei Române din Cluj-Timișoara.

Doamnele și domnișoarele cari activează în cadrele amintitei societăți, precum și publicul care a luat parte la concert, în plus, pot avea o mare mulțumire sufletească: aceea de-a fi contribuit — primele prin osteneala lor iar cei din urmă prin răscumpărarea biletelor — la mărirea fondurilor de cari această societate are lipsă mai ales în vremurile excepționale de azi.

Programul, alcătuit din bucăți de autori români și streini, a fost ascultat cu încordată atenție de publicul din Blaj, în frunte cu Ilustr. Sa păr. prepozit Dr. V. Macavei.

Pe dl Prof. Gh. Ciolac, vestitul pianist, l-am auzit nu demult executând pentru a doua oră la radio Concertul românesc pentru pian de Iuliu Mureșianu, iar acum „în carne și oase“ *Ciacona de G. Fr. Händel* cu care s'a început programul. D-sa, printr'o ținută elegantă, printr'o evidențiere clară a desenelor melodice, prin acel iscusit meșteșug de prezentare a variațiunilor melodice ale „Ciaconei“ a știut să captiveze publicul care-l asculta cu respirația oprită.

Cunoscenta cântăreață, cu bogate resurse vocale, D-na Prof. Lya Pop, ne-a încântat cu câteva bucăți românești, dovedindu-ne și de

astă dată că este o bună interpretă a cântecului nostru popular. Dintre bucățile de autori streini remarcăm cunoscuta *arie din Samson și Dalila de C. Saint-Saëns*, în care și-a putut evidenția vibranta-i voce de contralt.

Tot în partea întâie a concertului ne-a fost dat să-l auzim pe virtuosul violoncelist dl Prof. Flor. Breviman care a fost pentru noi o adevărată revelație, asta poate fiindcă este așa de puțin cunoscut la noi. Numai un virtuos cu o tehnică desăvârșită, ca Domnia-Sa, poate îndrăzni să execute la violoncel bucăți ca: Dansul țărănesc de Dumitrescu, știut fiind că această bucată figurează în programele de concert ale marelui nostru Enescu. Își poate închipui oricine cu ce greutate tehnice trebuie să lupte instrumentistul transpunând acest dans sprinten și vioiu la violoncel. Biruind greutatea tehnice, dl F. Breviman ne-a încântat cu un sunet plin și lipsit de aceea asprime caracteristică unor violonceliști.

În partea a doua a programului s'a executat *Quintetul în cinci părți de Fr. Schubert* interpretat fiind de susnumiții instrumentiști, la cari s'au mai alăturat d-nii: G. Hoca (violară) Prof. G. Pavel (viola) și I. Jurca (contrabas).

La dl G. Hoca, care ne cercetează mai des, am avut plăcerea de-a constata că ori de câte ori revine în orașul său natal, se prezintă pe o tot mai înaltă treaptă de desă-

bitele soiuri de păcate, care și așa se pot preda la porunci, sau toate soiurile de virtuți. Nu se păcătuiește de regulă din ignoranță, ci din slăbiciunea voinții. Nu zic, să nu se propună și acestea, dar nu-și piardă catehetul tot timpul cu memorizarea lor. Am văzut catehet care, dacă elevul nu le-a înșirat în ordine cum erau în catehism, l-a corectat. Catehetul să-și dea toată silința, ca să deștepte în elevi cu pilde din biblie și din viața de toate zilele dragoste față de Dumnezeu și față de biserică. Acesta să fie scopul principal al catehizării. În școlile cu un singur învățător situația sigur că e grea, dar nu e de nebiruit. Catehetul, dacă e posibil, să-și ceară în loc de 2 oare de religie 4 jumătăți de oară și așa împărțind elevii în 2 grupuri va reuși mai bine.

În clasele V-VII, după umila mea părere, împărțirea materialului nu-i așa norocoasă. Eu așa cuget mai de folos că în cl. V-a să se propună liturgica, însă nu în forma de azi, ci să se explice toate cântările, din s. liturgie mai ales, și apoi și alte servicii divine ce se fac în public și să se arete frumuseța lor; și acest lucru să se facă cât se poate de bine, ca elevii să îndrăgească ss. slujbe. Liturgica cum se predă azi aduce foarte puțin folos practic. În cl. VI Istoria universală a bisericii, inclusiv biserică ortodoxă. În cl. VII Istoria bisericii unite. Avem lipsă de o liturgică și o Istorie a bisericii unite. Să nu fie prea ample dar cât se poate de bine alcătuite. — (George Bone).

Știri mărunte

Generalul Ion Antonescu Mareșal al României. „Pentru serviciul aduse Patriei și Tronului pe câmpul de bătaie în conducerea războiului nostru pentru desrobirea hotarelor de răsărit, Generalul de Armată Ion Antonescu, Conducătorul Statului Român și comandant de căpetenie al armatei, se înalță pe ziua de 22 August 1941, la demnitatea de mareșal al României”. — Trăiască Mareșalul Antonescu!

Insemnări de azi pentru ziua de mâine. Ministerul Culturii Naționale, Cultelor și Artelor a dat un ordin vrednic de toată atenția și de toată lauda. Vrea să se fixeze în scris, apoi să se totalizeze experiențele personale și învățămintele ce se pot scoate din întâmplările istorice pe care le trăim, spre a ne fi de folos în viitor. În acest scop, la sfârșitul războiului se va cere tuturor slujbașilor depinzând de acest departament un memoriu documentat, cuprinzând toate observațiile de interes obștesc făcute de respectivul. În chip deosebit, memoriul va arăta: Partea luată de Instituția din care a făcut sau face parte, sau pe care a condus-o și partea luată personal în pregătirea și făptuirea războiului, acum în curs. — Greutățile întâmpinate. — Propunerea pentru înlăturarea unor asemenea greutăți într'un caz similar viitor. — Acte deosebite de îndeplinire a datoriei, sau acte cerând luarea de măsuri disciplinare, de care are personal cunoștința.

vârșire artistică. Li recomandăm să persevereze în aceeași stăruință, pentru că numai așa poate să urce cineva culmile cele înalte ale gloriei artistice.

Nu putem încheia aceste rânduri fără să nu exprimăm sentimentele noastre de mulțumită pentru clipele mărețe ce ne-au fost dăruite. În cele aproape două ore cât a ținut concertul, eminenții artiști ne-au făcut să simțim ca și ei, ne-au purtat pe aceleași culmi înalte pe cari ajuns ei.

De aceea îi rugăm să nu ne uite și să nu uite că au un mare rol, acela de-a strânge legătura de unire dintre oameni, acela de-a face pe toți să simtă și să gândească la fel.

Li rugăm, deci, să mai poftescă pe la noi!

Prof. I. Florea

Pentru țară. Acum, ca totdeauna, preoțimea noastră merge în primele rânduri când e vorba de jertfă pentru neam. Se cer bani pentru refacerea ținuturilor eliberate de sub jugul păgânilor? Clerul nostru e gata la datorie: Prin conducătorul său, Păr. prepozit Dr. V. Macavei, a și adus la cunoștința guvernului, că a luat hotărârea de a subscrie, în ciuda tuturor greutăților cu care luptă, salariul pe o lună la Imprumulul reîntregirii. Asta la Blaj. La fel însă și la Lugoj. O recentă pastorală a P. S. Ioan face și mai mult: îndeamnă călduros pe credincioși să-și împlinescă această datorie patriotică, iar pe preoți îi obligă să-și împlinescă cu râvnă rolul de luminători ai poporului și în această latură națională. — Fie bine primită această umilă jertfă, și bine întrebuințată!

Inscăunarea episcopului Caransebeșului. Dumineca trecută s'a săvârșit, la Caransebeș, cu solemnitatea cuvenită — în prezența d. ministru al Cultelor R. Rosetti și I. P. S. mitropolit N. Bălan al Sibiului — inscăunarea P. S. Veniamin Nistor noul episcop al acelei eparhii. Dorind noului Ierarh dar dela Dumnezeu pentru o rodnică și pașnică operă de zidire creștinească, ținem să subliniem un pasaj plin de înțeles din cuvântarea rostită cu acest prilej de către d. ministru al cultelor: „Nu putem prevedea ce ne aduce ziua de mâine. Un lucru e sigur: Biserica poate avea un rol de seamă în refacerea morală a țării. *Dela felul cum slujitorii altarului vor ști să-și îndeplinească misiunea, atârnă în bună parte soarta și viitorul neamului*”. — Așa este. Și tot cel ce are urechi de auzit să audă!

Locale. Dumineca viitoare va predica în Capela Seminarului Teologic pâr. Filip Pop, rectorul internatului Școlii Normale de Băieți, iar Lunia ce-i urmează, de prasicul Nașterii Maicii Domnului, va predica pâr. Dr. Ioan Cristea rectorul Seminarului Teologic.

† **Pr. Nicolae Bascacov.** Zilele acestea a decedat la Marcovăț, comună românească în Banatul jugoslav, preotul Nicolae Bascacov. Merită să fie pomenit, fiindcă în el s'a realizat o dublă tragedie: aceea a poporului rus și aceea a fraților noștri români din vechea Sârbie. — Nicolae Bascacov pe timpul războiului mondial a fost ofițer rus în Moldova, unde a învățat românește. După prăbușirea Rusiei de atunci, ne mai putându-se reîntoarce în țara lui, a trecut în Serbia și s'a făcut preot. Ca cunoscător al limbii române, a fost trimis într'o parohie românească din Valea-Timocului. Dar sistemul sârbesc nu permitea ca slujbașii satelor românești (preoții, învățătorii, notarii), să se familiarizeze cu poporul, să-i vorbească limba; chiar pentru aceea nu erau lăsați într'o localitate decât cel mult 3 ani. — Preotul Bascacov nu ținea seamă de politica Sârbilor; el vorbea bucuros românește cu poporul. Din cauza aceasta el a fost denunțat autorităților superioare bisericești și persecutat în așa măsură, că în cele din urmă a trecut la religia unită. — Astfel a ajuns la parohia română unită Marcovăț, unde a păstorit până la moarte. În preliminar, a venit și a stat 3 luni în România, pentru a se familiariza cu totul în ritul și spiritul poporului nostru din Banat. Și a servit omul, cu credință, fără nici un salariu, căci Sârbii nu plăteau pe preoții satelor românești, (pe când Statul român plătea pe preoții Sârbi dela noi), iar guvernul nostru, care dă salariu celor de acolo chiar dacă nu sunt cetățeni români, lui Bascacov mereu i-l-a refuzat. — Pomenirea dreptului cu laudă! („Sionul Românesc”).

Pocaevskaia Lavra e un nume cunoscut și venerat în lumea monahismului slav ortodox. Mănăstirea aceasta, cu un trecut de șapte veacuri, se află în Ucraina și a căzut acum în mâna Germanilor. Îndată după declararea războiului bolșevicii au arestat pe arhiepiscopul Krzemeniec, căpetenia sufletească a fortăreței acesteia duhovnicești și l-au deportat la Tarnopol împreună cu alte sute de naționaliști ucraineni. La apropierea trupelor nemțești i-au scos pe toți afară de oraș și i-au pus țintă mitralierelor. Arhiepiscopul s'a prăbușit într'un șanț, dar printr'un joc norocos de împrejurări, a scăpat cu viață. Mii și mii de pelerini alegă acum la vestita icoană făcătoare de minuni a Preacuratei din Pocaevskaia, unde se fac slujbe bisericești strălucite, la cari asistă și soldați germani, după cum e informată „Civilisation Europeen”. (20. VIII. 41).

Cetiți și răspândiți

„UNIREA”

Tipografia Seminarului Blaj

CARTI & REVISTE

P. ION M. GÂRLEANU: *Sf. Francisc de Assisi. Poem liric, Săbăoani. Pag. 207 (Format 80 mare). Prețul: 60 Lei.*

Păr. ieromonach minorit Ion M. Gârleanu e o cunoștință veche și distinsă a scrisului românesc. Cuvioșia Sa, fie că și-a așternut ideile pe hârtie în proză, fie că le-a învetsmântat în haina poeziei, a știut să fie totdeauna simpatic și să grăiască la inimă. Actuala lucrare a Sa e un omagiu filial adus întemeietorului ordinului din care face parte și autorul-poet. Sună pe care-l face cunoscut și într'o prefață în proză — o traducând din inspirațiile sale poetice. — E o plăcere artistică și totodată zidire duhovnicească citirea acestor cărți de înaltă valoare estetică și etică.

DR. C. HAGEA: *Cântece de pe frontul rusesc. Sibiu. 1941. Pagini: 31. Prețul: 10 Lei.*

Dragoste de neam și de glie, înțelegere emoționantă a datoriei de a se jertfi pentru cei dragi și o sensibilitate fină: iată ce vădesc cântecele culese de la ostași de gazetarul priceput, care-i d-l N. C. Hagea. Cetindu-le, îndrăgești și mai mult oșteanul român, și sufletul lui veșnic tânăr și cald, fie zi cu soare, ori cerul noros...

P. GARCIA ALONSO S. I.: *Cavalerul până la moarte. Blaj. 1941. Pagini: 30. Prețul: 10 Lei.*

Icoane vii din războiul civil spaniol: acest cuprinsul acestei cărți înălțătoare prin pilda eroismului creștin de care dau dovadă cei unsprezece marinari asasinați de bolșevicii în mâinile cărora căzuseră în August 1937. Pâr. I. Vultur, care a tradus și a publicat în „Unirea” această istorisire reală, de un dramatism fără pereche, și pe care apoi a retipărit-o în broșură, a făcut un serviciu prețios idealismului evanghelic ce n'a pierit, nici nu va pieri niciodată în Biserica lui Hristos.

Nu este Român

cine nu semnează la
Imprumul Reîntregirii

Liceul Român unit de băieți „Sf. Vasile
cel Mare” din Blaj

Aviz

Se aduce la cunoștința tuturor elevilor care au cerut înscrierea în această școală în conformitate cu ord. On. Minister cu Nr. 140840-1941, trebuie să prezinte cu ocazia înscrierii:

1. O dovadă despre păvârșirea muncii de folos obștesc, dată de oficiul la care a muncit elevul. Dacă a muncit la o întreprindere particulară sau acasă, dovada va trebui să fie certificată de primărie.

2. O dovadă la care să se arate că a anunțat la Circumscripția polițienească sau la postal de jandarmi în cuprinsul cărora a locuit în vacanță.

Blaj, la 26 August 1941.

100 (1-1)

Diracțiunea.

Tipografia și Librăria Seminarului

angajază imediat:

1 vânzătoare în librărie
1 casieră în librărie
2 ucenici pt. tipografie
1 ucenic pt. legătorie

101 (1-1)